

8 Pijler 6: Kolencentrales en CCS

8.1 Kolencentrales

Fossiele brandstoffen zullen in de periode tot 2050 nog een belangrijk onderdeel vormen van het energiegebruik, ook al richt het akkoord zich op een reductie van 80 tot 95% van de CO₂-uitstoot in 2050, en een aandeel van 16 procent in hernieuwbare opwekking in 2023. De inzet van gascentrales op de Noordwest-Europese elektriciteitsmarkt blijft belangrijk.

Als onderdeel van de transitie naar een duurzame energievoorziening komen partijen, in samenhang met de afspraken over hernieuwbare energie in pijler 2 en 3, overeen dat de capaciteit van de jaren 80-kolencentrales in Nederland wordt afgebouwd. Dit betekent concreet dat drie kolencentrales per 1 januari 2016 zijn gesloten. De sluiting van de twee resterende centrales (Maasvlakte I en II) volgt per 1 juli 2017. Sociale partners op decentraal niveau zorgen dat er passende maatregelen (werk-naar-werk-trajecten, sociale plannen en dergelijke) worden getroffen voor medewerkers die als gevolg van de sluiting van kolencentrales hun baan verliezen.

De sluiting van oude kolencentrales is een belangrijke bouwsteen in het samenstel van onderling afhankelijke afspraken in dit akkoord. Eventuele – overigens zeer beperkte prijseffecten – als gevolg van het sluiten van de oude kolencentrales zullen worden gemitigeerd door de aanzienlijk toename in hernieuwbare energie en gerechtvaardigd door de voorziene milieu-effecten. Dit onderdeel van het akkoord is onder voorwaarde van 'toetsing' door ACM.

Indien de jaren 80-kolencentrales gesloten worden op de genoemde tijdstippen, dan wordt vanaf 1 januari 2016 de vrijstelling voor elektriciteitsproductie in de kolenbelasting weer ingevoerd. De samenhang van deze afspraken zal als onderdeel van het akkoord worden geborgd door separate overeenkomsten tussen het Rijk, individuele bedrijven en de milieubeweging.

De met deze aanpak samenhangende derving van belastinginkomsten wordt gecompenseerd door een verhoging van de energiebelasting vanaf 2016, met als uitgangspunt dat deze belastingverhoging voor 50% bij burgers en voor 50% bij bedrijven neerslaat. Ook hiervoor geldt dat de verhoging van de energiebelasting voor energiegebruikers in alle schijven na 2016 per saldo lastenneutraal mogelijk wordt gemaakt door de voorziene lagere uitgaven van de SDE+-regeling, die een vergelijkbare verdeling tussen burgers en bedrijven kent.

8.2 Afvang en opslag van CO₂

Om op de lange termijn te komen tot een volledig duurzame energievoorziening zal afvang, gebruik en opslag van CO₂ (CCS) onvermijdelijk zijn. CCS kan worden toegepast bij de industrie en ook bij gas- en kolencentrales. De rijksoverheid zal het initiatief nemen om te komen tot een langetermijnvisie op de positie van CCS in de transitie naar een volledig duurzame energievoorziening. Tevens zal de rijksoverheid bezien op welke wijze de elementen van dit akkoord kunnen worden benut, teneinde een demoproject te realiseren.